03/10/2019

Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης. Ο Πολιούχος της Αθήνας

/ Βίοι Αγίων

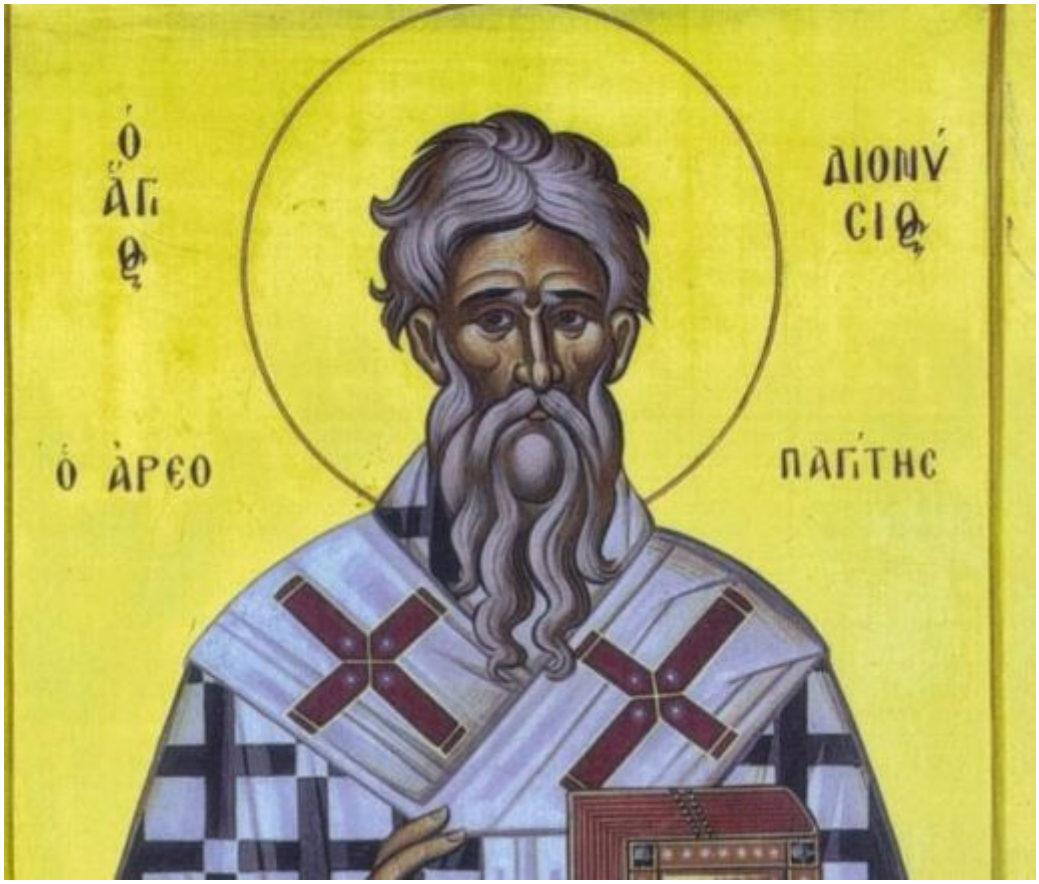

Ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης καταγόταν από την πόλη των Αθηνών, της οποίας είναι και ο πολιούχος. Ήταν ειδωλολάτρης και μέλος της Βουλής του Αρείου Πάγου. Ο Διονύσιος έζησε και μαρτύρησε τα χρόνια που αυτοκράτορας ήταν ο Δομιτιανός. Ήταν εξαίρετος ρήτορας, διακρίθηκε για τη φιλοσοφική του κατάρτιση και τη βαθιά του καλλιέργεια. Ο Άγιος Διονύσιος σπούδασε στην Αθήνα και έπειτα στην Ηλιούπολη της Αιγύπτου. Υπήρξε συγγραφέας πλήθους θεολογικών συγγραμμάτων.

Ο Διονύσιος ήταν από τους πρώτους που ασπάστηκε το Χριστιανισμό, έπειτα από το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο, κάτω από τον ιερό βράχο της Ακροπόλεως το 50 μ.Χ. (Πράξεις 17,19-34). Αργότερα διαδέχθηκε στον επισκοπικό θρόνο των Αθηνών τον ευσεβή Ιερόθεο. Επιβραβεύτηκε από το θεό για τη χριστιανική του δράση με το χάρισμα να επιτελεί θαύματα.

Περιόδευσε σε πολλά μέρη της Δύσης, όπου κήρυξε τον ευαγγελικό λόγο και

ερμήνευσε τις ιερές γραφές. Όταν έφθασε στο Παρίσι συνελήφθη και σύμφωνα με την παράδοση υπέστη μαρτυρικό θάνατο με αποκεφαλισμό γύρω στο 96 μ.Χ.. Μαζί του μαρτύρησαν και δύο μαθητές του, ο Ρουστικός και ο Ελευθέριος. Ο ηγεμόνας της περιοχής έδωσε εντολή να μη θάψει κανείς τα άγια λείψανα των μαρτύρων, όμως κάποιοι χριστιανοί τα φύλαξαν και όταν δεν υπήρχε πλέον φόβος τα ενταφίασαν με τιμές.

Η Εκκλησία μας εορτάζει τη μνήμη του στις 3 Οκτωβρίου. Από το 1999 μ.Χ. με εγκύκλιο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών η μνήμη του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου συμπεριλήφθηκε να τιμάται επιπρόσθετα και στις 12 Οκτωβρίου όπου και ορίσθηκε να τιμάται η Σύναξη των εν Αθήναις Αγίων. Στην Αθήνα υπάρχουν δυο μεγάλες εκκλησίες που φέρουν το όνομά του, η μια στο Κολωνάκι επί της οδού Σκουφά, ενώ η άλλη είναι η Καθολική Μητρόπολη της Αθήνας, επί της οδού Μητροπόλεως.

Πολλοί συναξαριστές δίνουν πολλές πληροφορίες για τη σημαντικότατη αυτή προσωπικότητα του Χριστιανισμού, οι οποίες όμως εντάσσονται αποκλειστικά και μόνο στον κύκλο της παράδοσης. Έτσι μια παράδοση τοποθετεί τον Άγιο Διονύσιο την ημέρα που σταυρώθηκε ο Ιησούς να είναι στην Ηλιούπολη της Αιγύπτου μαζί με τον φιλόσοφο Απολλοφάνη. Όταν σκοτείνιασε ο ήλιος, ο Διονύσιος αναφώνησε: "Ή η φύσις αλλοιούται ή θεός πάσχει».

Άλλη παράδοση αναφέρει ότι μετά τον αποκεφαλισμό του, ο ίδιος ο ιερομάρτυρας παρέδωσε την αποτμηθείσα τιμία κάρα του στην ευσεβή χριστιανή Κατούλα. Σύμφωνα με μια μεταγενέστερη παράδοση, που όμως δεν είναι αποδεκτή, ο Διονύσιος θεωρείται ο ιδρυτής της Εκκλησίας των Παρισίων.

Μία ακόμη παράδοση, ιδιαίτερα αγαπητή που έχει επικρατήσει στην Εκκλησία και εκφράζεται στην αγιογραφία και υμνογραφία, θέλει τον άγιο Διονύσιο να παρίσταται στην Κοίμηση της Παναγίας, μαζί με τους άλλους δύο ιερομάρτυρες Ιερόθεο και Τιμόθεο, μεταφερόμενος από τις νεφέλες που άρπαξαν τους Αποστόλους. Στις ιερές εικόνες απεικονίζεται με τους δύο ιεράρχες να στέκεται πίσω από τους Αποστόλους, ενώ στο «θεοτόκιο» κατά την ημέρα της γιορτής του ακούμε: "Εν τή σεπτή κοιμήσει σου, Παναγία Παρθένε, παρήν ό Διονύσιος, σύν τώ Ιεροθέω, καί Τιμοθέω τώ θείω, Άμα τοίς, Αποστόλοις, έκαστος ύμνον άδοντες, πρόσφορον τή σή μνήμη. μεθ' ών καί νύν, πάσα γλώσσα βρότειος ανυμνεί σε, τήν τού Θεού λοχεύτριαν, καί τού κόσμου προστάτιν".

Στον άγιο Διονύσιο Αρεοπαγίτη αποδόθηκαν διάφορα συγγράματα, τα οποία η σύγχρονη έρευνα δε θεωρεί γνήσια, είναι δηλαδή ψευδεπίγραφα (έργα των οποίων ο συγγραφέας υπογράφει με το όνομα κάποιου αναγνωρισμένου προσώπου, προκειμένου να αποδώσει κύρος στα γραπτά του). Πρόκειται για τα περίφημα

Μυστικά έργα: α) Περί της ουρανίου ιεραρχίας, β) Περί της εκκλησιαστικής ιεραρχίας, γ) Περί θείων ονομάτων και δ) Περί μυστικής θεολογίας, καθώς και διάφορες επιστολές. Τα Μυστικά έργα, γνωστά και ως Ψευδοδιονύσια, γράφτηκαν στο τέλος του 5ου αιώνα και επηρέασαν βαθύτατα την πορεία της θεολογίας των μέσων χρόνων τόσο στην Ανατολή όσο και στη Δύση και υπήρξαν η βάση της ανανέωσης της θεολογικής σκέψης.